

Komárom: Szőnyi horgásztó és környéke

Kezelési terv

2024

Készítette: Barina Zoltán

Tartalom

1.	Azonosító adatok	3
1.1.	Jogszabályi háttér	3
	A védett érték adatainak frissítése	3
	Dokumentumfotók	9
2.	Természetvédelmi célkitűzések	13
3.	Részletes természetvédelmi kezelési terv	13
3.1.	Természetvédelmi stratégiák	13
3.2.	Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak.....	14
	3.2.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	14
	3.2.2. Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok.....	14
	3.2.3. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme	15
	3.2.4. Látogatás	15
	3.2.5. Oktatás és bemutatás.....	15
	3.2.6. Kutatás, vizsgálatok	16
	3.2.7. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra	16
	3.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek	16
	3.2.9. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak	16
3.3.	Kezelési egységek.....	16
	3.3.1. KE01 – Horgásztó.....	17
	3.3.2. KE02 – Őshonos fás társulás	18
	3.3.3. KE03 – Rét és nádas	20
	3.3.4. KE04 – Park	21
	3.3.5. KE05 – Kivett	22
	3.3.6. KE06 – Szántó	22
	3.3.7. KE07 – Idegenhonos fás társulás.....	23
3.4.	Adminisztráció.....	23
3.5.	A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata.....	23

1. Azonosító adatok

1.1. Jogszábai háttér

Védetté nyilvánító határozat: Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2015 (X.22) önkormányzati rendelete a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről

Védetté nyilvánítás ideje: 1992

Kategória: helyi jelentőségű természetvédelmi terület

Védetté nyilvánítás indoka, természetvédelmi célja: növényzeti, állattani, vizes élőhely.

Részletesebben: „Jelentős vizes élőhely. A halastórendszer két kisebb tóból áll.

Egykor jóval több fehérnyár (*Populus alba*) és fehér fűz (*Salix alba*) szegélyezte, természet közeli élőhelyek, nádasok inkább a tavaktól nyugatra folytatódó völgyszakaszon láthatók.”

hrs.: 0411/3

Művelési ág: legelő, út, horgásztó, gyep

- gyep (legelő) 67.354 m²
- kivett út 3.381 m²
- gyep (legelő) 1.694 m²
- gyep (legelő) 824 m²
- kivett horgásztó 16.273 m²

Kiterjedése: 8,9526 ha

Tulajdonos: Komárom Város Önkormányzata

Kezelő: Szőnyi Dolgozók Sporthorgász Egyesülete

Egyéb kapcsolódó rendelkezések:

A védetté nyilvánító önkormányzati rendelet és mellékletei további részleteket nem tartalmaznak.

A védett érték adatainak frissítése

A természetvédelmi terület elhelyezkedése:

A védett terület a Szőnyi horgásztó (Kórház-tó) és a körülötte levő Kállay Ödön park mellett magában foglalja a Halastó utca felé és a Szőnyi vasútállomás felé eső vizesélőhelyeket.

A terület védettségét jelző tábla a Kállay Ödön park játszóterénél van kihelyezve..

A területéről 2013-ban készült ökológiai állapotfelmérés szerint a védettség indoka részben található meg, mert „A horgásztavak önmagukban kevésbé értékesek, de a tavak keleti végénél elterülő fűz-nyár ligeterdő és mocsárrétmaradvány, valamint a tavaktól nyugatra húzódó kisebb nádasok gazdag élővilágot őriznek. Megfontolandó volna a védettség kiterjesztése a szomszédos természetközeli állapotú élőhelyekre, mert a tárendszer önmagában nem érdemes védelemre.”¹

Az állapotfelmérés eredménye alapján védett növényfaj a területen nem fordul elő, a kimutatott védett állatok pedig a következők:

Gerinctelenek

Atalanta lepke (*Vanessa atalanta*)

kardoslepke (*Iphiclides podalirius*)

Kételtűek:

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

zöld levelibéka (*Hyla arborea*)

zöld varangy (*Bufo viridis*)

¹ Az említett természetközeli állapotú élőhelyek részei a Szőnyi horgásztó és környéke védett területnek

barna varangy (*Bufo bufo*)
kecskebéka csoport (*Rana esculenta* agg.)

Hüllők: fürge gyík (*Lacerta agilis*)
vízisikló (*Natrix natrix*)

Madarak
törpegém (*Ixobrychus minutus*) 1 pár
nagy kócsag (*Egretta alba*) átvonulóban 1–1 példány
fehér gólya (*Ciconia ciconia*) átvonulóban 1–1 példány
rétisas (*Haliaeetus albicilla*) átvonulóban 1–1 példány
küszvágó csér (*Sterna hirundo*) 2–5 táplálkozó példány
gyurgyalg (*Merops apiaster*) átvonulóban kisebb csapatok
kis vöcsök (*Podiceps ruficollis*) 1–1 példány
holló (*Corvus corax*) 1–1 példány

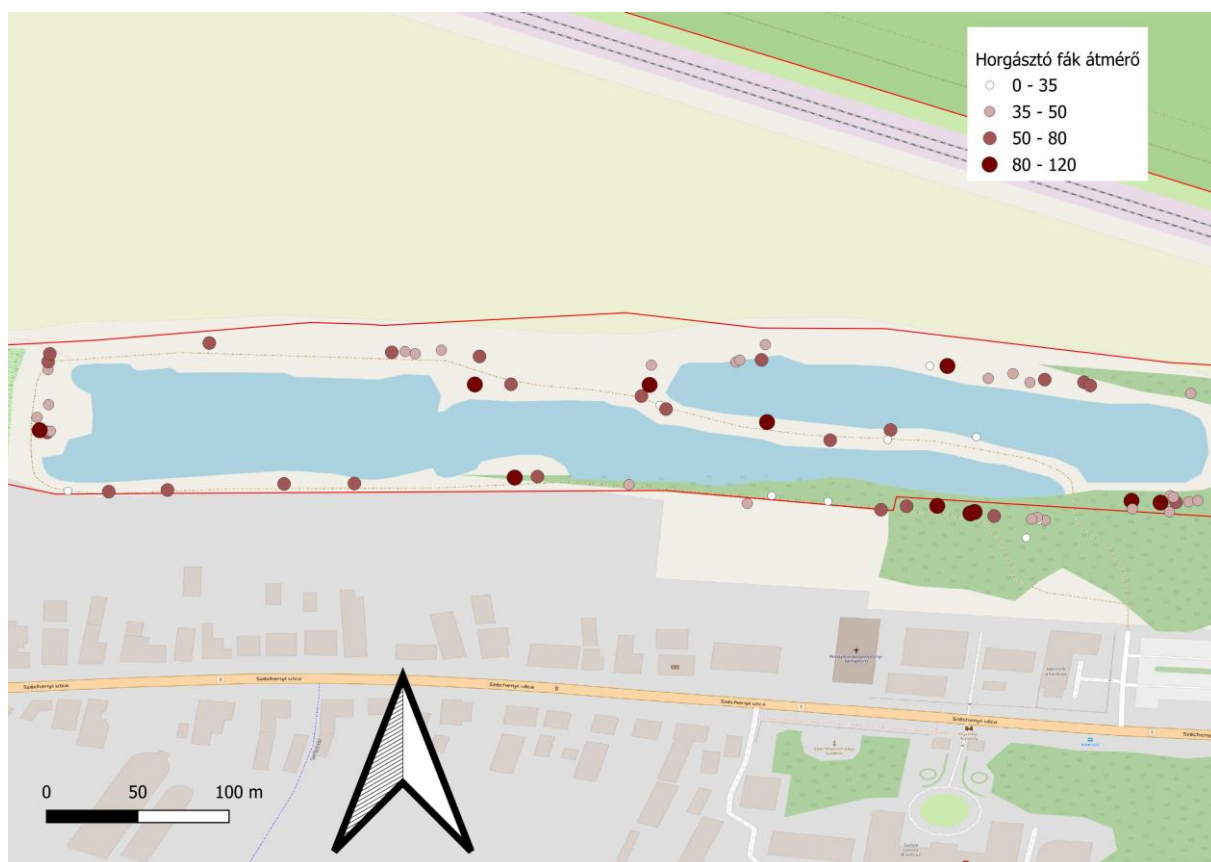
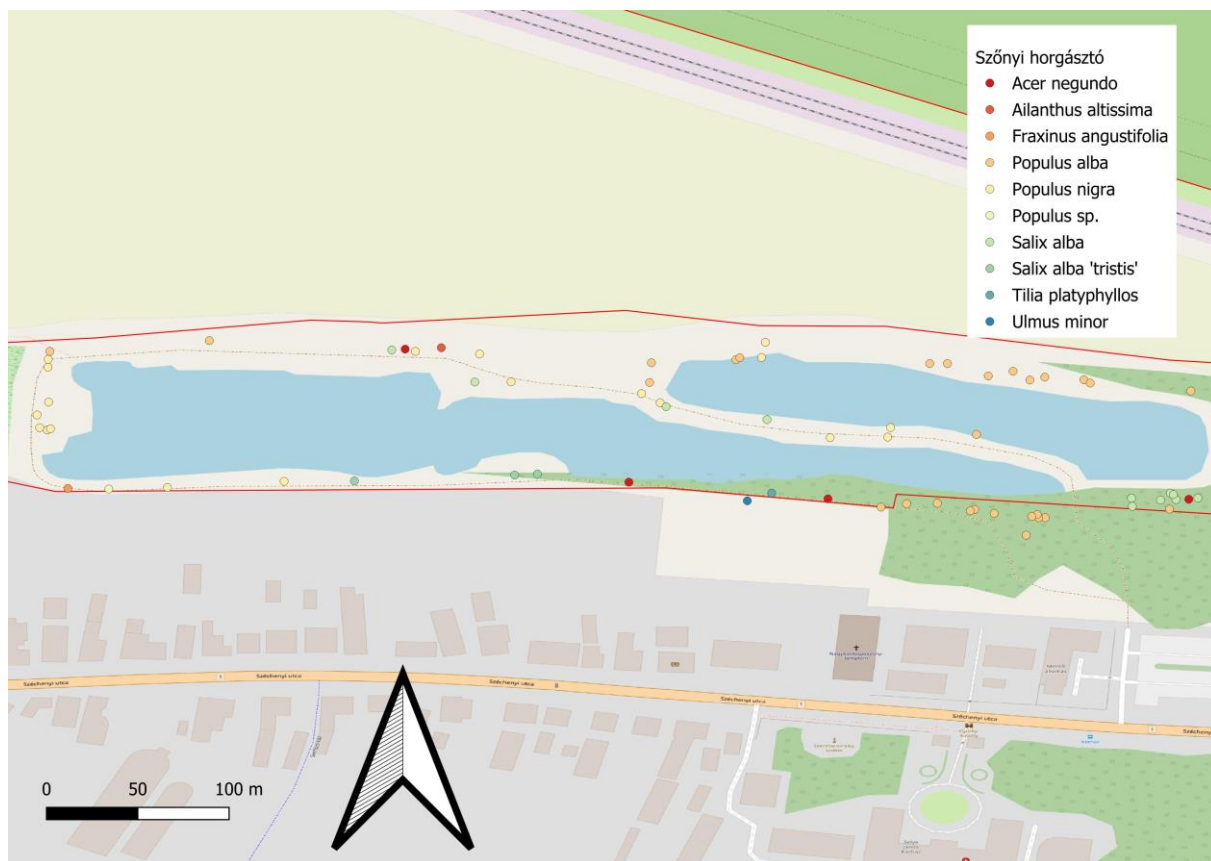
Emlősök
vidra (*Lutra lutra*) 1–1 kóborló példány
kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)

2024-ben kimutatott növényfajok (természetes kísérőfaj, idegenhonos faj):

Acer negundo	Populus alba
Achillea millefolium	Populus nigra
Ailanthus altissima	Rosa canina
Aster lanceolatus	Rubus caesius
Buddleja davidii	Rumex sp.
Carex acutiformis	Salix alba
Cichorium intybus	Salix matsudana
Cirsium arvense	Sambucus nigra
Datura stramonium	Stenactis annua
Fraxinus angustifolia	Taraxacum officinale
Geum urbanum	Tilia platyphyllos
Glechoma hederacea	Tussilago farfara
Juglans regia	Typha angustifolia
Juncus inflexus	Ulmus minor
Malva sylvestris	Urtica dioica
Pastinaca sativa	Verbascum phlomoides
Plantago major	

Jégmadár (*Alcedo atthis*)

A tó körül több 30–40 éves fa található, 26 fa becsült kora 40 év fölötti, 9 fa pedig 60 évnél idősebb.

Azonosító	Fafaj	átmérő	N	E
241207_128	<i>Populus alba</i> ²	40	47,736331	18,169053
241207_129	<i>Salix alba</i> ³	55	47,736378	18,169085
241207_130	<i>Salix alba</i>	45	47,73641	18,169057
241207_131	<i>Salix alba</i>	50	47,736403	18,169072
241207_132	<i>Acer negundo</i>	45	47,73638	18,169148
241207_133	<i>Salix alba</i>	50	47,736386	18,169193
241207_134	<i>Salix alba</i>	110	47,736376	18,169009
241207_135	<i>Salix alba</i>	100	47,736385	18,168866
241207_136	<i>Salix alba</i> ⁴	40	47,736345	18,16887
241207_137	<i>Populus alba</i>	50	47,736289	18,168441
241207_138	<i>Populus alba</i>	35	47,736289	18,168409
241207_139	<i>Populus alba</i>	50	47,736304	18,168402
241207_140	<i>Populus alba</i>	50	47,736295	18,168375
241207_142	<i>Populus alba</i>	35	47,736203	18,168348
241207_143	<i>Populus alba</i>	55	47,73631	18,16819
241207_144	<i>Populus alba</i>	85	47,73633	18,168094
241207_145	<i>Populus alba</i>	85	47,736323	18,168073
241207_146	<i>Populus alba</i> ⁵	100	47,73636	18,16791
241207_147	<i>Populus alba</i>	60	47,736358	18,167759
241207_148	<i>Populus alba</i>	70	47,736341	18,167633
241207_149	<i>Acer negundo</i>	35	47,736382	18,167372
241207_150	<i>Tilia platyphyllos</i>	35	47,73641	18,167095
241207_151	<i>Ulmus minor</i>	40	47,736372	18,166975
241207_152	<i>Acer negundo</i>	40	47,736464	18,166392
241207_153	<i>Salix alba 'tristis'</i>	80	47,736504	18,165942
241207_154	<i>Salix alba 'tristis'</i>	100	47,736499	18,16583
241207_155	<i>Salix alba 'tristis'</i>	70	47,73647	18,165041
241207_156	<i>Populus nigra</i>	70	47,736468	18,164695
241207_157	<i>Populus nigra</i>	75	47,736438	18,164121
241207_158	<i>Populus sp.</i>	60	47,73643	18,163832
241207_159	<i>Fraxinus angustifolia</i>	20	47,736433	18,163631
241207_160	<i>Populus nigra</i>	65	47,736721	18,163529
241207_161	<i>Populus nigra</i>	45	47,736727	18,163545
241207_162	<i>Populus nigra</i>	100	47,736732	18,163492
241207_163	<i>Populus nigra</i>	45	47,736795	18,163479
241207_164	<i>Populus nigra</i>	45	47,736858	18,163536
241207_165	<i>Populus nigra</i>	45	47,73703	18,163533
241207_166	<i>Populus nigra</i>	55	47,737069	18,163534
241207_167	<i>Populus alba</i>	70	47,737108	18,163542
241207_169	<i>Populus alba</i>	70	47,737161	18,164327
241207_171	<i>Acer negundo</i>	45	47,737119	18,165291
241207_172	<i>Salix alba</i>	60	47,737115	18,165225
241207_173	<i>Populus nigra</i>	40	47,737108	18,165341

² kivágva

³ kivágva

⁴ kivágva

⁵ mellette két kivágott nyár és meglevő akác

Azonosító	Fafaj	átmérő	N	E
241207_174	<i>Ailanthus altissima</i>	40	47,737126	18,165469
241207_175	<i>Populus nigra</i>	75	47,737095	18,165657
241207_176	<i>Salix alba</i>	110	47,736957	18,165634
241207_177	<i>Populus nigra</i>	75	47,736958	18,165812
241207_178	<i>Populus nigra</i>	60	47,7369	18,166454
241207_179	<i>Populus nigra</i>	30	47,736855	18,166546
241207_180	<i>Salix alba</i>	80	47,736836	18,166575
241207_181	<i>Populus alba</i>	110	47,736955	18,166494
241207_182	<i>Populus alba</i>	45	47,737052	18,166503
241207_186	<i>Populus alba</i>	50	47,737067	18,166919
241207_187	<i>Populus alba</i>	50	47,737077	18,166938
241207_188	<i>Populus nigra</i>	60	47,737078	18,167045
241207_189	<i>Populus nigra</i>	50	47,737153	18,167064
241207_191	<i>Populus alba</i>	35	47,737048	18,167873
241207_192	<i>Populus alba</i>	90	47,737048	18,16796
241207_193	<i>Populus alba</i>	50	47,736987	18,168161
241207_194	<i>Populus alba</i>	50	47,73701	18,168283
241207_195	<i>Populus alba</i>	50	47,736967	18,168366
241207_196	<i>Populus alba</i>	70	47,736981	18,168439
241207_197	<i>Populus alba</i>	80	47,736968	18,168632
241207_198	<i>Populus alba</i>	70	47,736952	18,168663
241207_199	<i>Populus alba</i>	50	47,736913	18,169158
241207_201	<i>Populus alba</i>	30	47,736699	18,168103
241207_202	<i>Populus nigra</i>	60	47,736733	18,16768
241207_203	<i>Populus nigra</i>	25	47,736686	18,167666
241207_204	<i>Populus nigra</i>	70	47,736683	18,167383
241207_205	<i>Salix alba</i>	110	47,736772	18,167072

Dokumentumfotók

Védettséget jelző tábla és frissen kivágott fák a horgásztó bejáratánál

Frissen kivágott idősebb nyárfák

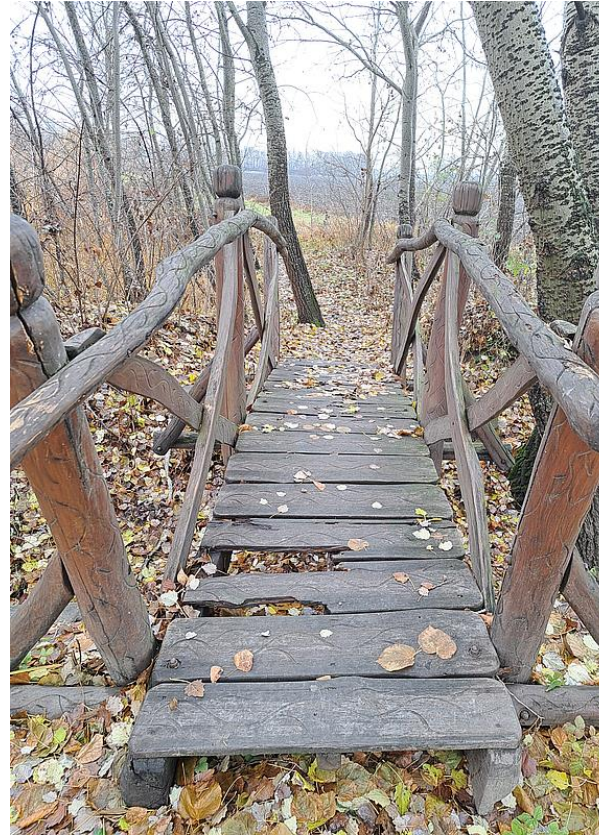
35–40 éves fehér nyarak a horgásztó partján

Horgászbódék a tó partján

Nádas a terület nyugati részén

Tanösvény (maradványa)

Parkosított terület a tó partján

Magassásos a Szőnyi vasútállomás felé

2. Természetvédelmi célkitűzések

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

A helyi jelentőségű természetvédelmi területeken meghatározott alapvető természetvédelmi cél a kiemelt zöldövezeti területek, növénytársulások, valamint védett állatfajok és egyedi természeti értékek megtartása, a biodiverzitás fenntartása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása.

Rendeltetés: A Szőnyi horgásztó környéke természetközeli élőhelyeinek, az itt élő fajok és közösségek megőrzése és kedvező természetvédelmi helyzetben történő fenntartása.

Célkitűzés:

- A természetes élőhelyek és fajaik fennmaradásának biztosítása
- A természeti és kultúrtörténeti értékek együttese fennmaradásának biztosítása
- A terület élővilágának védelme
- A természetvédelmi célú bemutatás elősegítése
- Az özönfajok terjedésének megakadályozása, a természetes, őshonos fajösszetétel fenntartása
- Lágymű- és fásszáru tájidegen fajok arányának visszaszorítása

3. Részletes természetvédelmi kezelési terv

3.1. Természetvédelmi stratégiák

A Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.), az összes komáromi helyi védett területre és értékre vonatkozó önkormányzati rendelet 2. melléklete szerint:

- a.) Az agresszívan terjedő invazív növényzetet vissza kell szorítani, a tájidegen fákat folyamatosan hazai, tájban honos fafajokra (tölgy, kőris, stb.) kell cserélni.
- b.) A különlegesen ritka, védett, fokozottan védett növény- és állatfajok populációnak védelmét biztosítani kell
- c.) Az értékek bármilyen szennyezését, rongálását meg kell akadályozni.
- d.) A természetvédelmi szempontból értékes, kívánatos állapotot kell rögzíteni és fenntartani a beavatkozások minimalizálása mellett.

A Szőnyi horgászto környéke védelmének célja a kiemelt zöldövezeti területek, növénytársulások, valamint védett állatfajok és egyedi természeti értékek megtartása, a biodiverzitás fenntartása, a természetközeli élőhelyek legalább mai állapotukban való megtartása, optimális esetben javítása. További cél a szennyezések megakadályozása, minimalizálása, a természeti és kulturális értékek megismerésére irányuló kutatás, oktatás, turizmus támogatása. A természetvédelmi cél elérése érdekében a fő – általános – tennivalók a következők:

- Tilos a védett természeti terület állapotát és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni.
- Erdő, rét, legelő művelési ágának megváltoztatásához csak kivételes esetben és csak a természetvédelem érdekeinek megfelelően szabad hozzájárulni.
- A természetvédelmi területen tilos olyan épületet, építményt, nyomvonalas létesítményt, berendezést létesíteni vagy üzembe helyezni, amely annak jellegét és állapotát veszélyezteti, károsítja, vagy ott a tájképi egységet megbontja.
- A természetvédelmi területen fokozott figyelmet kell fordítani a hulladékok folyamatos eltávolítására, a rendszeres zöldterület kezelésre, amennyiben szükséges karbantartási ütemtervet kell készíteni a folyamatos fenntartás céljából.
- Az özönnövények állományainak megfigyelése, szükség esetén visszaszorításuk
- Kiemelt védett fajok jelenlétének, állományainak monitorozása, szükség esetén fajvédelmi tennivalók meghatározása, végrehajtása
- A művelési ág besorolások aktuális műveléshez igazítása

3.2. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett vagy nem szabályozott kezelési előírásokat a területen az illetékes hatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.2.2. Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok

- Az érvényben lévő vízjogi üzemterv betartása. A vízjogi üzemeltetési engedély megváltoztatása esetén a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság véleményét is ki kell kérni. A vízszinteknek őszi és téli vonulási, telelési időszakban biztosítani kell a madárfajok számára alkalmas élőhelyet.
- Az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatban szükséges betartani az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 1143/2014/EU rendelet mellékleteiben szereplő fajok, különösen a dokumentált adattal rendelkező nutria (*Myocastor*

coypus) gyérítése, minél nagyobb arányú visszaszorítása a jelölő madárfajokat nem károsító módon és időszakban, a környéken időnként előforduló nílusi lúd (*Alopochen aegyptiaca*) egyedeinek lehetőség szerinti kilövése más fajokat nem károsító módon.

- A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minőségű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
- Halastó medrének meszezése nem megengedett.
- A nádaratás csak fagyott talajon végezhető.
- Nyílt vízfelületek medrének kotrása csak a természetvédelmi érdekekkel összehangolt módon végezhető.
- A meder kotrásából származó iszap a parton nem deponálható, azt a területről el kell szállítani.
- Április 1. és július 15. között hínárvágás nem végezhető.
- A területen élő és táplálkozó madarak riasztásának időbeli és területi korlátozásait a Duna–Ipoly Nemzeti Park igazgatósággal egyeztetett módon, a madárriasztási tervnek megfelelően lehet végezni.

3.2.3. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A parti fák megőrzését elősegítő beavatkozásokat (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
- Vízkormányzás rendjének természetvédelmi és gazdasági érdekeknek összehangolásával történő kidolgozása.
- Extenzív halgazdálkodás folytatása hazai halfajokkal.
- A terület horgászrendjében a természetvédelmi szempontok is érvényesítendőek
 - Etetés szabályozása
 - Partszakaszok igénybevétele
 - Hulladék kezelése
- A területet érintő „tó-rekonstrukció és a partvédelem kialakítása” a Duna–Ipoly Nemzeti Park által jóváhagyott terv szerint történhet
- A fák betegségek és kártevők elleni védelme

3.2.4. Látogatás

- A tavak környéke szabadon látogatható (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
- Horgászni a Szőnyi Dolgozók Sporthorgász Egyesület horgászrendje szerint lehet.

3.2.5. Oktatás és bemutatás

- Ismeretterjesztési célból arra alkalmas helyeken tanösvényeket lehet létesíteni, ahol a természetvédelmi terület növénytani és állattani értékeiről szerezhetnek ismereteket a látogatók. (vö. 2. melléklet a Komárom Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi jelentőségű természeti értékek védelméről szóló 15/2015. (X.22.) önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdéséhez, 3.11. Látogatás, ismeretterjesztés, sport).
- A félbemaradt tanösvény befejezése.

- A Zöld Komárom applikációba való integrálás.

3.2.6. Kutatás, vizsgálatok

- A terület egészén a terület állapotát befolyásoló vizsgálatok a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezései szerint végezhetők, beavatkozással nem járó kutatások a fenntartó felé történő bejelentés után végezhetők.
- A terület élővilágának felmérése és nyomon követése

3.2.7. Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

- A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
- A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A meglevő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A meglevő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az természetközeli élőhelyet nem érint

3.2.8. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A Szőnyi horgásztó és környékének tájképi jellegét meg kell őrizni

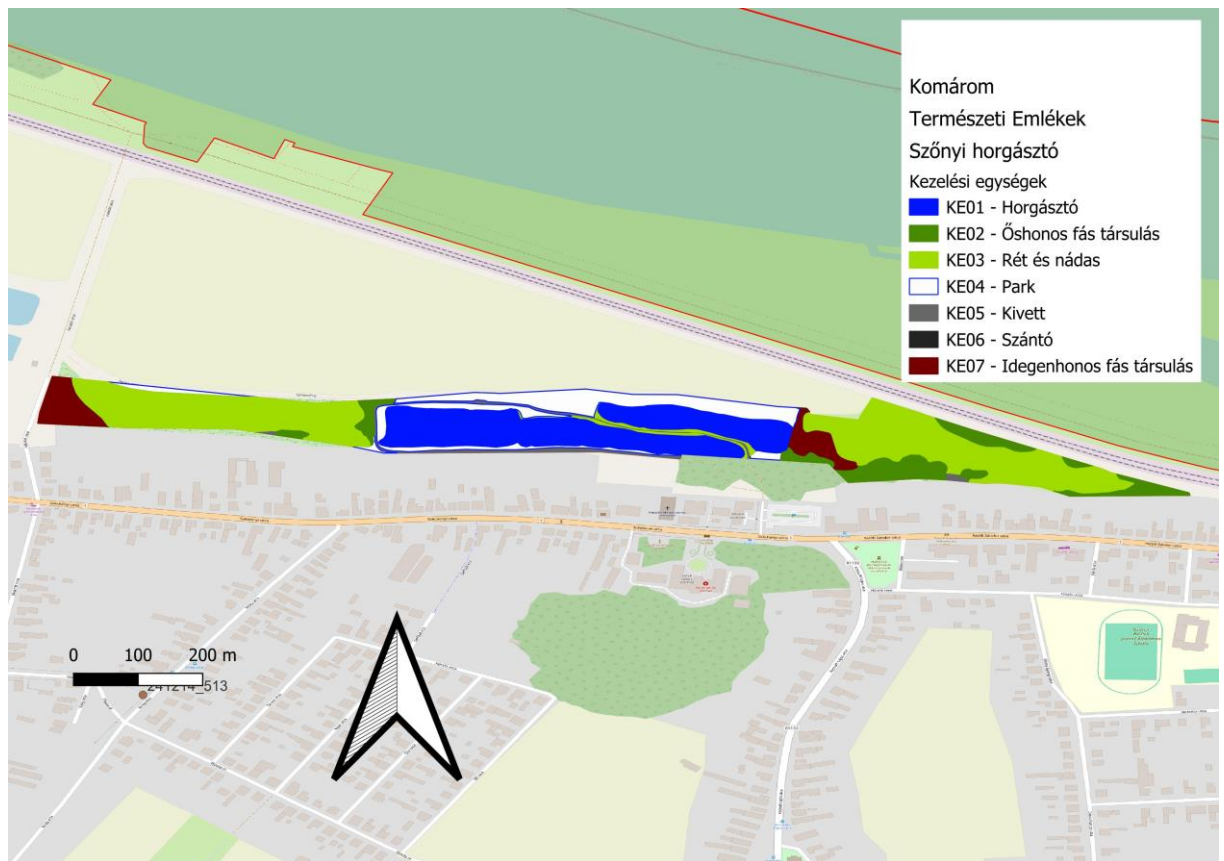
3.2.9. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- Természetvédelmi beavatkozásokon kívül egyéb beavatkozások nem végezhetők el.

3.3. Kezelési egységek

A területen összesen 7 kezelési egység különböztethető meg, legnagyobb kiterjedésű maga a horgásztó (KE01) és a Rét és nádas (KE03).

Kezelési egység kódja	Kezelési egység neve
KE01	Horgásztó
KE02	Őshonos fás társulás
KE03	Rét és nádas
KE04	Park
KE05	Kivett
KE06	Szántó
KE07	Idegenhonos fás társulás

3.3.1. KE01 – Horgásztó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a tavak nyílt vízfelületei, parti sávjuk és szigeteik

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- D6 – Ártéri és mocsári magaskórósok, árnyas-nyirkos szegélynövényzet
- U9 – Állóvizek

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok:

- Gyomirtószerek használatának mellőzése
- Gyep feltörése nem megengedett
- Gyep beépítése nem megengedett
- A kaszálások intenzitása a lehetséges helyeken csökkentendő a kétszikűek virágzásának elősegítése céljából

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- A lebetonozott partszakaszok természetes partokká alakítása
- Nádas tőszegélyek területének növelése

Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési javaslatok követése javítja a fészkelő madarak szaporodási és fennmaradási esélyét és az ökoszisztéma általános természeti állapotát.

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt az élőhely fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében

3.3.2. KE02 – Őshonos fás társulás

Kezelési egység meghatározása

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak azok a nem üzemtervezett erdőrészek, melyek nem idegenhonos fák spontán vagy ültetett állományai.

Kezelési egység megfeleltetése

ÁNÉR-kód:

- P1 – Őshonos fafajú fiatalosok
- P2a – Üde es nedves cserjések
- P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- RB – Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok

Erdőgazdálkodáshoz köthető javaslatok:

- emberi életet nem veszélyeztető helyen a lábon álló öreg fák kivágása, földön fekvő holtfa, száradék eltávolítása, a fák egészségügyi kezelése nem javasolt
- érvényesíthető legyen a vegetációs időszak fogalma
- amennyiben idegenhonos fafajokkal fertőzött, a szaporodóképes idegenhonos egyedek eltávolítását javasoljuk a fészkelési időszakot figyelembe véve, augusztus 1. után
- vágástéri maradék kezelése (elszállítása, darálása, égetése) mennyiség függvényében javasolt, előzetesen egyeztetve a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal.

Gazdálkodáshoz köthető kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

- Erdők esetében a 1996. évi LIII. törvény a természet védelméről, a 2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról

b. Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok

- E05 Erdészeti szempontból tájidegen fafajok telepítésben való alkalmazásának mellőzése.
- E06 Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
- E07 Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok telepítésben való alkalmazásának mellőzése.
- E08 Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása.
- E09 A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a természetvédelmi értéket képviselő és védett fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével.
- E12 A tisztások fátlan állapotban tartása.
- E18 A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése.
- E20 Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkenek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban a gazdálkodási tevékenység korlátozása.

- E22 A megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, kifejezetten vastag (többségében 30 cm mellmagassági átmérő feletti) odvas, böhönc, fészkelő- és bűvőhelynek alkalmas élő fák kijelölése és folyamatos fenntartásának biztosítása.
- E31 A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
- E33 A tarvágás mellőzése.
- E36 Véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.
- E38 Véghasználat során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
- E39 A mikroélőhelyek fenntartása.
- E41 A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozás megállapítása.
- E50 A vágásterületen történő égetés mellőzése.
- E52 Őshonos fafajú faállomány táj- és termőhelyhonos fa- és cserjefajokkal történő felújítása. (Megj.: valamint származási körzet azonos)
- E54 Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.
- E65 Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése.
- E68 Totális gyomirtó szerek használata csak szelektív módon és csak intenzíven terjedő, inváziós lágú és fás szárú fajok ellen alkalmazható a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal történt előzetes egyeztetést követően.
- E69 A környező gyepterületek védelme érdekében a tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
- E70 "Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:
 - Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése.
 - Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május–június, fásszárú: augusztus–szeptember.
 - Alkalmazás – a fásszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással.
 - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják.
- Erdészeti felhasználásra engedélyezett készítmények alkalmazása (az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában).
 - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
 - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében levélen felszívódó gyomirtó alkalmazása, csöppenésmentes kijuttatással.
- E71 A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
- E73 Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően.

Vadgazdálkodási előírás-javaslatok

- VA01 Szóró, szózó vagy etetőhely a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

- VA02 A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó. A szerkezetátalakítás során javasolt a teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése, a környező élőhelyeket veszélyeztető gyomosodás elkerülése érdekében.

Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tájidegen, inváziós fajok területről történő kiszorításával biztosítják az őshonos természetközeli állományok alkotta puhafás erdők fennmaradását, regenerációját. Az elő- és véghasználatok kíméletes végzése a természetközeli állományok természetessége szempontjából kiemelkedő fontosságú. Az intenzív használatok hosszabb távon a természeti állapot degradációjával járnának. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a természetközeli élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve javasolt.

3.3.3. KE03 – Rét és nádas

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a partokon és mélyebb fekvésű részeken kialakult üde gyepi élőhelyek.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- BA – Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál
- B1a – Nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
- B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet
- B3 – Vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak
- B5 – Nem zsombékoló magassásrétek

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok:

- a kaszálások idejének ütemezése a természetvédelmi szempontból értékesebb fajok szaporodásbiológiájának figyelembevételével történjen
- szelektív és biológiai szúnyogirtás a vegyszeres helyett
- Vadat vonzó létesítmények nem telepíthetők

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- Az élőhelyen a víz megtartására irányuló beavatkozások végezhetők.
- Idegenhonos inváziós fajok (zöld juhar (*Acer negundo*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), aranyvessző fajok (*Solidago* sp.), gyalogakác (*Amorpha fruticosa*) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

- Az előírások betartása ideális feltételeket teremt az élőhely fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében

3.3.4. KE04 – Park

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a terület parkként funkcionáló részei, ültetett fákkal és cserjékkel, valamint rendszeresen nyírt jellegtelen gyeppel.

Kezelési egység megfeleltetése:

ÁNÉR-kód:

U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények (természetes vegetáció nyomai nem találhatók meg, ezért nem sorolható a „P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával” kategóriába)

Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A park fáinak megőrzését elősegítő beavatkozásokat (száraz, letört ágak eltávolítása, sebkezelés, stb.) vegetációs időszakon kívül, de a denevér betelelés és az énekesmadarak költési időszaka előtt kell elvégezni.
- A park gyepszintjének ápolása; beleértve annak kaszálását és a benne megjelenő természetvédelmi értéket képviselő fajok kíméletét, sávokban, foltokban történő meghagyását
- A fenntartó kezelések során ügyelni kell az odúlakó fajok jelenlétére.

Terület- és földhasználat, természetvédelmi infrastruktúra

- A területen minden ipari és bányászati tevékenység tilos
- A területen új épület és építmény csak úgy helyezhető el, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A meglévő infrastruktúra-hálózat karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A meglévő közművek karbantartása során az eredeti állapotot helyre kell állítani
- A területen új építésű közmű csak úgy építhető vagy vezethető át, ha az a fákat és gyökérzetüket nem érinti
- A területen növényvédő szert és irtószereket csak a fák egyedi védelme érdekében szabad használni.
- A tervezési területen belül a szükséges vegyszerezést csak egyedi engedélyezéssel és természetvédelmi hatósági ellenőrzése mellett szabad végezni.
- A park faállományának folytonosságát fenn kell tartani
- A tervezési terület a jelenlegitől eltérő területfelhasználási egységbe nem sorolható.

Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A park tájképi jellegét meg kell őrizni.
- A parkból csak abban az esetben távolítható el fa, ha ez a természetvédelmi célok megvalósítása érdekében szükséges. Az eltávolított fákat pótolni kell.
- A fapótlásokat előnevelt, földlabdás sorfa jellegű suhángokkal kell elvégezni vegetációs időn kívül

- A faápolás során megengedett a koronaalakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, a fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A tájképi szempontból nem megfelelő objektumok eltávolítása.

Természetvédelmi infrastruktúra

- Természetvédelmi státust jelző táblák kihelyezése a terület határain.
- Információs táblák kihelyezése/felújítása.

Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- Természetvédelmi beavatkozásokon kívül a park fái egyéb beavatkozások nem végezhetők el.
- A fák alatt található gyepek feltörése csak természetvédelmi célból történhet
- A fák alatt található gyepek kiterjedése nem csökkenhet

3.3.5. KE05 – Kivett

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a beépített és lebetonozott (burkolt) felszínek

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- U1 – Belvárosok, beépített faluközpontok, lakótelepek
- U4 – Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók
- U11 – Út- és vasúthálózat

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok:

Nem végezhetők olyan beavatkozások (pl. utak, járdák sózása), amik közvetve vagy közvetlenül negatív hatással vannak a KE01–KE03 kezelési egységek élőhelyeire. Ezek helyett környezetkímélő megoldások alkalmazandók.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység kiterjedése nem növelhető, azonban átalakítható a KE01 vagy KE03 kezelési egységekhez tartozó élőhelyekké.

Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési egység élőhelyei természetvédelmi értéket nem képviselnek, kezelésük módja azonban lényeges az érintkező kezelési egységek megőrzése szempontjából.

3.3.6. KE06 – Szántó

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a szomszédos szántó benyúló kis darabja.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
- T2 – Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
- T5 – Vetett gyepek, füves sportpályák
- T6 – Extenzív szántók

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok:

A védettséggel érintett helyrajzi számokon szántó művelési ágú terület nem található, a telekhatárok felülvizsgálandók és betartandók.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység művelési ágnak megfelelően teljes egészében visszaalakítandó természetközeli élőhelyé

Kezelési javaslatok indoklása

Szántó művelési ágú részterület a földhivatali nyilvántartás szerint nem található meg a védett területen ezért szükséges a rendeltetéstől eltérő területhasználatok rendezése.

3.3.7. KE07 – Idegenhonos fás társulás

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a különböző idegenhonos fafajú és elegyes erdő- és cserjeállományok.

A kezelési egység Á-NÉR szerinti megfeleltetése:

- S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai

Kezelési egységre vonatkozó általános javaslatok:

- fák eltávolítása vegyszerhasználat nélkül
- szelektív és biológiai szűnyogirtás a vegyszeres helyett
- vadat vonzó létesítmények nem telepíthetők

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- Az idegenhonos fák fokozatos eltávolítása.
- Az idegenhonos fák fapótlás nélkül is eltávolíthatók

Kezelési javaslatok indoklása

A kezelési javaslatok követése javítja az őshonos fajok fennmaradási feltételeit és növeli a természetközeli élőhelyek kiterjedését.

3.4. Adminisztráció

- Biztosítani kell, hogy a tervezési terület a kijelölt természetvédelmi kezelő vagyonkezelésében legyen.
- Védett terület határainak pontos kijelölése
- Védett terület kezelésének betartatása
- A terület kezelője mellett kötelezően kijelölendő a terület megfelelő kompetenciákkal rendelkező természetvédelmi kezelője.

3.5. A természetvédelmi kezelési terv végrehajtásának ellenőrzése és a terv felülvizsgálata

A védettség hatálya haladéktalanul pontosítandó és az érintettek erről megfelelő módon tájékoztatandók.

Jelen kezelési terv folyamatos előírásai határidőhöz nem kötöttek. Az egyszeri beavatkozások mielőbbi megvalósítására kell törekedni.

A természetvédelmi kezelési terv előírásainak betartását a természetvédelmi hatóság ellenőrzi, a kezelési tervben megadott kezelési feladatok végrehajtását a természetvédelmi kezelő és Komárom Város Önkormányzata ellenőrzi.

A természetvédelmi kezelési tervet 5 évente felül kell vizsgálni és a szükséges módosítási javaslatokat megtenni. A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálatát Komárom Város Önkormányzata, a terület természetvédelmi kezelője és a Duna–Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság végzi, szükség esetén szakértő(k) bevonásával.